

ДОКЛАД

за изпълнение на

Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново 2020–2030 година за периода 1 януари – 31 декември 2023 г., приет с Решение № 1184/22.12.2022 година на Великотърновския общински съвет

ИДЕНТИЧНОСТ

Приоритетна област 1: Духът на България

Мярка 1: Актуализиране на символите на града в изпълнение на Решението на Народното събрание от 12 април 2019 г., в което Велико Търново се обявява за историческа и духовна столица на България“

Дейност 1: Изготвяне на задание и обявяване на конкурс за пластични знаци и грамоти/ дипломи за наградите, присъждани от Община Велико Търново съгласно статута на града като Историческа и духовна столица на България.

Дейност 2: Провеждане на обсъждане, изготвяне на задание за създаване на допълнителни елементи за брендиране на града като Историческа и духовна столица на България в национални и международни инициативи, административни документи, кореспонденция и др.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция“Култура, туризъм и международни дейности“, звено „Връзки с обществеността и протокол“, Дирекция „Образование, младежки дейности и спорт“, Великотърновски общински съвет.

Мярка 2: Изготвяне на Наредба на Общинския съвет и Статут в изпълнение на Решението на Народното събрание за обявяване на Велико Търново за историческа и духовна столица на Република България.

Дейност 1: Изготвяне на параметри на Наредбата от общинската администрация и обсъждане на проекта за Наредба на заседание на ПК по образование, наука и култура на ОС.

Дейност 2: Заедно с гласуването на Наредбата ОС да предостави и мандат на кмета да преговаря с компетентните държавни институции да закрепят в различни документи ангажимента на централната власт в експертно и финансово подпомагане на целия спектър от дейности, свързани с новия статус на Велико Търново като историческа и духовна столица на България, включително и целево финансиране.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Общински съвет
Забележка: Дейностите по мярка 2 ще бъдат реализирани след приемане на необходимите законодателни промени от Народното събрание. За целта през 2023 година бяха организирани срещи с народни представители от Великотърновския район, видни юристи, учени историци, представители на гражданския сектор.

Изпълнение на мярка 1 и 2: Проведени са срещи, разговори и обсъждания по темата с видни юристи, учени историци, представители на граждански сдружения за набелязване на конкретни стъпки за реализиране на поставената цел.

Мярка 3: Създаване, регулация и управление на официален общински културен календар.

Дейност 1: Прилагане на Програма „Култура“ като основен елемент от Административна програма „Календар на културните събития“ с цел насърчаване на творчеството и създаването на нови произведения на изкуството и културни продукции; постигане на баланс между отделните подсектори в културата, традиция и съвременност,

отделни възрастови и социални групи, включване на локални, национални и международни събития, професионално и любителско творчество, местни и външни културни оператори. Все по-широко включване на гражданския сектор – творчески сдружения и професионални гилдии в областта на културата и изкуствата, сдружения, клубове и др.

Дейност 2: Изготвяне на задание и обявяване на конкурс за проектиране на специален знак, с който се обозначават събитията, включени в официалния Календар на културните събития.

Дейност 3: Прилагане на системата за мониторинг и оценка на културните събития, публикуване на резултатите за календарната година.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, културни оператори.

Изпълнение: През 2023 година на територията на общината с подкрепата на Община Велико Търново бяха проведени над 980 отделни културни събития от всички жанрове на изкуствата, от които над 750 организирани по Програма „Култура“ на Административна програма „Календар на културните събития“ – проекти на държавни културни институти, културни оператори от цялата страна, читалища, НПО, съфинансирани от Общината. По-голямата част от събитията са с международно участие. С Решение № 14 от 30.11.2023 г. на Великотърновския общински съвет беше приета актуализация на Правилата за прилагане на Административна програма „Културен календар“, с които планирането и организирането на културните събития бяха поставени изцяло на конкурсен принцип съобразно изискванията на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030. В Програмата е въведен нов сектор за подпомагане на проекти – Програма „Култура – малки проекти“.

Експертите от Дирекция КТМД осъществяват мониторинг на всички културни събития; Дирекцията представя отчетен доклад след приключването на дейностите по финален отчет.

Приоритетна област 2: Открити пространства

Мярка 1: Създаване на План за опазване и управление Историческо селище Велико Търново

Дейност 1: Провеждане на процедури и обсъждане на изготвения План за опазване и управление Историческо селище Велико Търново – в обхвата Архитектурно-строителна зона „Главна улица“. Провеждане на консултации със заинтересованите страни и институции, търсене на партньорства от гражданския сектор за идейно проектиране и планиране. Насърчаване на независими артисти.

Институции, структури и организации: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми".

Изпълнение: Предоставен е План за опазване и управление /ПОУ/ за груповата културна ценност „Историческо селище-Велико Търново“ в първи етап, обхващащ зоните на главна улица: „Независимост-Ст.Стамболов“, „Опълченска-Пиколо-Иван Вазов“ и „Христо Ботев-Хаджи Димитър“; Самоводската чаршия, който е необходимо да се обсъжда, допълва и процедира.

Мярка 2: Подобряване на градоустройствената комуникация между ВТУ "Св. св. Кирил и Методий" и Стария град

Дейност 1: Рехабилитация на пътната връзка между ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Художествена галерия „Борис Денев“ и парк „Асеневци“. Създаване на арт зона за студентски художествени изяви, базар за букинисти, творци в областта на визуалните и приложните изкуства и др., провеждане на тематични събития.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“. Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми".

Изпълнение: В процес на финализиране са стартиралите строително – монтажни работи във връзка с основен ремонт на общински път VTR 1042 “ /път I -4/ - жп гара Велико Търново – ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – кв. „Света гора“, с осигурено финансиране от Републиканския бюджет.

Мярка 3: Социализация на крайречната улица

Дейност 1: Съгласуване с ПИРО 2021-2027

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми"

Мярка 4: Подобряване на средата в Асеновия квартал и Арбанаси

Дейност 1: Съгласуване с ПИРО 2021-2027. Развитие на локални инициативи с център НЧ „Седми юли“. Пълноценно използване на съществуващите културни обекти, привличане на културни оператори за организиране на събития в Шишманова баня, средновековните църкви в квартала.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: НИНКН, ДНСК, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“

Изпълнение на мерки 3 и 4: Дейностите по мерки 2, 3 и 4 са включени в ПИРО 2021-2027. След приключване на ремонтните дейности, НЧ „Седми юли“ започна читалищна дейност в квартала. В средновековните исторически обекти са проведени културни събития като част от Международния фестивал на историческите възстановки „Ежедневието на Средновековен Търновград“ и честване на празници от Културния календар.

Приоритетна област 3: Обновеното лице на града

Мярка 1: Планиране на инвестиции в ПИРО 2021-2027

Дейност 1: Планиране на инвестиции в културната инфраструктура в ПИРО 2021-2027; задаване на рамката и реализацията на определящи инфраструктурни проекти, които бяха предмет на дискусии в хода на изготвянето на настоящата Стратегия. Провеждане на консултации и работни срещи с всички заинтересовани страни – институции и гражданския сектор.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми"

Изпълнение: Съвместно с експерти на НИНКН и МК ежегодно се изготвят предложения и предписания за опазването на сградите недвижими културни ценности, съгласно Закона за културното наследство. Извършени и приети са консервационно-реставрационни работи на стенописи на църква „Св. Преображение господне“ в Преображенския манастир. Извършени са ремонтно-възстановителни дейности по паметника на загиналите във войните в с. Момин сбор и добавяне на плочи с имената на загиналите и ремонтни дейности по почистване и консервиране паметника на загиналите във войните в с. Балван. През 2023 година се работи в посока на подпомагане и съдействие при археологическите проучвания на обектите: „Средновековен град Трапезица-сектор Южен“, „Манастир „Успение на Света Богородица“, ранновизантийска базилика и тракийски некропол“ на Френкхисар. Обновени са сгради от уличните ансамбли в територията на Стария град по проекта „Фасадна реставрация, ремонтно–възстановителни работи и цветово решение“.

Мярка 2: Нова концертна зала и библиотека

Дейност 1: Провеждане на консултации относно ситуиране на нова сграда на библиотеката в централната градска част и създаването на инвестиционен проект и произтичащите градоустройствени решения. Проучване на възможностите за рехабилитация на ДКС "Васил Левски" и Изложбени зали „Рафаел Михайлов“ и обособяване на зали за концерти и конферентни дейности.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми".

Изпълнение: Проведени са консултации и проучване относно възможности за финансиране на рехабилитация на ДКС "Васил Левски".

Мярка 3: Разширяване на експозиционната площ на РИМ

Дейност 1: Увеличаване на експозиционната площ и фондохранилищата на Художествена галерия "Борис Денев". Създаване на нови образователни и културно-туристически продукти. Обновяване на експозиционните площи и фондохранилищата в музей „Възраждане и Учредително събрание“ след приключване на проект № BG16RFOP001-1.009-0006 „Реконструкция и обновяване на Музей „Възраждане“ и Учредително събрание“ от ИПГВР. Разширяване и обогатяване на Мултимедийния посетителски център „Царевград Търнов“ след приключване на проект BG16RFOP001-1.009-0007 „Разширение на Мултимедийния посетителски център „Царевград Търнов“ от ИПГВР. Подготовка на проект „Възстановяване на галерия „Иван Христов“ за финансиране по донорски програми.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията", РИМ – Велико Търново, ХГ „Борис Денев“.

Изпълнение: Реализиран е проект "Разширение на Мултимедийния посетителски център „Царевград Търнов“ по сключен АДФП № BG16RFOP001-1.009-0007-C02 и източник на финансиране: ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г., Постигната е основната цел на проекта за създаване на условия за развитието на конкурентноспособни културни атракции на територията на община Велико Търново и диверсификацията на местните и регионални културни продукти. Предложените съвременни аудио - визуални ефекти и богат интериор в реализираната инвестиция ще превърнат мултимедийния център в предпочитан културен обект за посещение, като се осигурят подходящи условия за целогодишно му посещаване. С реализираната инвестиция се обособява ново притегателно място за ревитализиране на богатото културно наследство на Велико Търново с подсилване на визуалния ефект, художественото пресъздаване на историята и с разширяване обхвата на дейностите, свързани с дигитализирането на информацията и осигуряването на богата и достъпна дигитална среда, както и предлагането на нови атракции и събития.

Реализиран е проект „Изкуство и култура - общи трансгранични активи в подкрепа на устойчивото развитие на туризма“ по Програма за трансгранично сътрудничество „INTERREG V-A Румъния - България“ 2014 - 2020 г., реализиран в партньорство с Община Калафат, област Долж, Румъния и Фондация „Лице за изкуство и култура“, гр. Плевен. В периода на устойчивост на проекта е увеличена експозиционната площ в галерията с обособяване на ново пространство за изкуство Зала "19" за представяне на емблематични творби от фонда на галерията, така и автори, които все още не присъстват в нейната колекция. Художествена галерия „Борис Денев“ осъществи партньорства с образователни, културни институции, дипломатически представителства: Посолство на Япония в Република България, Посолство на Румъния в Република България, както и реализира сътрудничества с художествени галерии от страната и чужбина, бяха

осъществени срещи с творци и проведени учебни часове в културната институция, утвърждавайки своя образ на значим регионален и национален център на художествено – творческите процеси. Наблюдава се увеличен брой организирани събития за приобщаване на младото поколение към изкуството: срещи с творци, провеждане на учебни часове на ученици от училищата, студенти от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ чрез създаване на активна интеграция между образователния сектор и художествено – творческия процес, представяне на театрални постановки, провеждане на часове по рисуване, лекции по живопис и живописни техники, литературни четения, открити уроци, лекции в особеното пространство и реновираните изложбени зали в галерията, провеждане на пърформанси, културни прояви, концерти в прилежаща инфраструктура на галерията, откритата сцена до културния обект.

Създаден е нов двуезичен културен продукт - първият каталог на галерията и първи на художника Борис Денев, чието име институцията носи от 2003 г. Каталогът включва 250 творби на художника Борис Денев, които са част от фонда на институцията.

Организиран и проведен е виртуален тур към изложбата „Завръщане към Велико Търново“, финансиран по „Програма за възстановяване и развитие на държавни, регионални и културни институти“ на Национален фонд „Култура“.

Реализиран е проект „Реконструкция и обновяване на Музей „Възраждане и Учредително събрание“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 и „Регионален фонд за градско развитие“ АД, в качеството си на Мениджър на финансов инструмент. Сградата на Музей „Възраждане и учредително събрание“ е обновена и модернизирана, с което се подобряват условията по представяне на културно-историческото наследство на България и осигуряване на съвременна достъпна среда. Обновени са системите за техническа охрана, видеонаблюдение и пожароизвестяване; внедрени са мерки за енергийна ефективност с цел намаляване на енергопотреблението, на разходите за поддръжка и експлоатация на сградата; създадена е подходяща среда за съхранение и социализация на културно-историческото наследство - фактор за устойчиво градско и регионално развитие.

Мярка 4: Поддържане на читалищната база.

Дейност 1: Текущи ремонти и подмяна на оборудването на читалищни сгради след представяне на КСС и оценка за активна читалищна дейност. Извършване на неотложен ремонт на НЧ „Надежда“ по финансиране от Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане към Министерски съвет.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, народните читалища в община Велико Търново.

Дейност 2: Подмяна на оборудването, чиято амортизация е по-интензивна, предвид новите информационни технологии и провеждането на онлайн събития.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“

Изпълнение: През 2023 година са извършени аварийни ремонти на народните читалища в с. Ресен и „Надежда 1869“, финансирани от Междуправителната комисия за възстановяване и подпомагане при Министерски съвет. Извършени са ремонти дейности в 16 народни читалища. Обогатен е книжният фонд на читалищните библиотеки. Поетапно се подменя остарялото техническо оборудване – компютри и периферни системи, сценично оборудване, гардероб сценични костюми и реквизит и др.

Мярка 5: Подобряване на визуалните характеристики на градската среда.

Дейност 1: Създаване на стандарти за разполагане на рекламно-информационни съоръжения. Мониторинг и оценка на изпълнението. Привличане и подкрепа на инициативи от гражданския сектор.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, Дирекция "Строителство и устройство на територията, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, Представителство на СБХ - Велико Търново, ХГ „Борис Денев“, организации и фирми в сферата на КТИ.

Изпълнение: В периода на устойчивост на проекта „Изкуство и култура - общи трансгранични активи в подкрепа на устойчивото развитие на туризма са реализирани инвестиции в културната инфраструктура с предоставено финансиране от общината за изработка и монтаж на двуезични информационни табели до паметника „Асеновци“, Художествена галерия „Борис Денев“ и алеята, отвеждаща до галерията, с представяне на полезна информация на българските и чуждестранните туристи. В допълнение към това са изработени и монтирани стандартизирани указателни табели и рекламни – информационни съоръжения за популяризиране на културния обект, позиционирани на ключови позиции в града. Възстановиха се табели-знаци за обозначаване на обекти НКЦ в територията на ГНКЦ „Историческо селище – Велико Търново“. Поставени са нови и са допълнени съществуващите табели и знаци за обозначаване обекти НКН в територията на Историческо селище – Велико Търново. В партньорство с гражданския сектор бе обявен конкурс за художествен проект за създаване на ново стенописно пано „Търновските благодетели“.

ДОСТЪП

Приоритетна област 1: Публики

Мярка 1: Партньорство на културния сектор с образователните институции.

Дейност 1: Създаване на по-активна интеграция между образованието и художествено-творческите процеси във всички сфери на артистичния живот: срещи с творци, учебни часове в културните институти, Дни на открити врати в културните институти, посещения на обекти и културни и художествени събития, доброволчески и стажантски програми.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Образование, младежки дейности и спорт", РУО - Велико Търново, центрове за подкрепа на личностно развитие, Младежки дом, детски градини и училища, ВТУ, НВУ, културни оператори

Изпълнение: В Културния календар на Община Велико Търново са включени събития за деца и юноши като изпълнители и като публика: Национален фестивал на детско-юношеското театрално творчество „Малкият принц“, Международен конкурс за млади поп изпълнители „Сребърна Янтра“, Международен конкурс за Певци и инструменталисти „Звукът на времето“, Програма „Сцена на вековете – поглед към бъдещето“, Летен театрален фестивал „Лято, кукли и приятели“ и др. Логистично са подкрепени изяви на детски и младежки любителски формации в областта на музиката и танца, както и провеждането на майсторски класове по музика, творческо писане и др. В учебните заведения са проведени срещи на децата и учениците с изявени творци в различните жанрове на изкуствата. Провеждат се учебни часове в Художествена галерия „Борис Денев“ и Регионалния исторически музей. Продължени са инициативите „Музей в куфар“ и Лятна кампания „Ела в библиотеката с приятели“ на Регионалния исторически музей и Регионална библиотека „П. Р. Славейков“ и др. Проведени са дни на отворените врати за деца и ученици във всички културни институции в града.

Мярка 2: Подобряване на информираността и комфорта на посетителите на културни обекти

Дейност 1: Подготовка на проект за въвеждане на енергийна ефективност, модернизиране и съвременно оборудване на Изложбени зали „Рафаел Михайлов“ Обновяване и поддръжка на съпътстваща инфраструктура на културните обекти,

съобразена с екологичните стандарти – указателни табели; санитарни помещения; паркинги; рампи за трудно подвижни хора. Разширяване на информационната система в интернет за културни събития.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", културни оператори

Изпълнение: На 27.04.2023 г. през ИСУН 2020, Община Велико Търново е подала проектно предложение за Енергийно обновяване на Изложбени зали „Рафаел Михайлов“, гр. Велико Търново“ по Националния план за възстановяване и устойчивост, По процедура BG-RRP-4.020 Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт. Проектното предложение е одобрено за финансиране като предстои подписване на договор за финансиране на инвестицията по Националния план за възстановяване и устойчивост с Община Велико Търново, бенефициент по проекта. Проектното предложение предвижда внедряване на мерки за енергийна ефективност, с което да се постигне намаляване на разходите и улесняване по-доброто и ефикасно експлоатиране на Изложбени зали „Рафаел Михайлов" в гр. Велико Търново. Посредством инвестицията ще се осигури сигурна и съвременна модерна среда за излагане и популяризиране на богатото културно-историческо наследство на страната и в частност на Велико Търново, организиране и провеждане на международни, национални, регионални, колективни и индивидуални изложби, симпозиуми, пленери, изложения и базари, концерти, конференции с цел привличане на по-голям брой заинтересовани страни, както и туристи с интерес към културата и изкуството.

Мярка 3: Приобщаване на хора в неравностойно положение към участие в културния живот

Дейност 1: Подобряване на достъпа до култура – ангажиране в художествени дейности; увеличаване броя събития и обекти, които се посещават от хора с увреждания; квота от места за социално слаби на преференциални цени или на нулева стойност.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Социални дейности и здравеопазване", Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", културни оператори, Агенция за социално подпомагане, НПО за социални дейности.

Изпълнение: В началото на месец януари 2023 г. над 30 деца от социални услуги представиха своите авторски картини в изложбени зали „Рафаел Михайлов“. С изложбата „Noamenon – детско творчество“ бе поставен финал на проект за културно обогатяване и развитие на интересите в творческите практики за деца, настанени в социални услуги в Община Велико Търново, реализиран и разработен от група доброволци – студенти към Факултета по изобразително изкуство към ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“. Проектните дейности бяха насочени към стимулиране творческия интерес и познания на децата в изкуството, подпомагане процеса на интеграция и социално включване на децата в социалните услуги, както и повишаване на информираността на обществото. През месец февруари 2023 г. по традиция се проведе благотворителна изложба-базар на мартеници и изделия изработени от потребителите на социални услуги, функциониращи на територията на общината. На 20-23 юни 2023 г. социални услуги за хора с увреждания представиха Община Велико Търново в XIV конкурс за творчески изяви на хора с ментални увреждания „Неоткрити, красиви надежди“ провел се в гр. Китен, с организатори Сдружение „СИЯЙНА ЗОРА“, гр. Шумен. В тридневния конкурс на откритата сцена в Морския парк в гр. Китен със своите музикални и артистични таланти се изявиха Комплекс от социални услуги за пълнолетни лица с умствена изостаналост /КСУПЛУИ/ – с. Церова кория, Комплекс от социални

услуги за пълнолетни лица с умствена изостаналост /КСУПЛУИ/- Велико Търново и Комплекс от социални услуги за лица с умствена изостаналост /КСУЛУИ/ - гр. Дебелец. На 25 юни 2023 г. по инициатива на ученици от Велико Търново и Сдружение "Future World", с подкрепата на Община Велико Търново се проведе едномесечен благотворителен фестивал „Спектър“, насочен към повишаване информираността на обществото за аутистичния спектър, като финала на събитието бе концертна програма на сцената на Летния театър. През месец август 2023 г. деца и младежи от социални услуги посетиха програмата на МКТФ „Лято, кукли и приятели 2023“ и представението „Приказки на колелета“ - Пътуващ музей на приказките, а през месец декември актьорите от Куклен театър „Весел“ гостуваха на децата в социалните услуги с постановката „Хитър Петър“. През месец ноември с подкрепата на Община Велико Търново и Сдружение „Промедика – здраве за всички“ бе представена изложбата „Мигове на душата“ в Изложбени зали „Рафаел Михайлов“. На 17 ноември 2023 г. в Голяма зала на Община Велико Търново за втора година потребители от четири социални услуги представиха своите умения в спектакъл „Животът е социален цирк“. С подкрепата на Фондация „Мини арт фест“ деца, младежи и лица с увреждания преминаха през обучение по методите на цирковото изкуство, чрез които се повишава самооценката, подобрява се емоционалното състояние, координацията и ловкостта. През отчетната година в проекта успешно се включиха над 60 деца, младежи и пълнолетни лица с увреждания, които представиха на сцената на Община Велико Търново усвоените умения пред родители, приятели и гости. През месец декември 2023 г. с подкрепата на Община Велико Търново социални услуги и партньорски организации се включиха в благотворителна Коледна изложба-базар „Ние можем XVII“ на картички, украшения и ръчно изработени изделия изработени от потребителите на социални услуги. В инициативата се включиха 32 социални услуги, 6 Центъра за работа с деца и младежи и 4 неправителствени организации. Клубовете на пенсионера и инвалида и Центровете за работа с деца и младежи активно участват в културния живот на общината. Провеждането на изложби, фестивали, концерти и други събития включени в културния календар на Община Велико Търново и през 2023 г. дадоха възможност на потребителите на социални услуги, организации на и за хора с увреждания, членове на клубове на пенсионера и инвалида и деца от Центровете за работа с деца и младежи да участват активно в културния живот на общината, както и да популяризират дейността си.

Приоритетна област 2: Нови територии за култура и изкуство

Мярка 1: Витализиране на културното наследство чрез възможности за събития на открито и за излагане на произведения на изкуството

Дейност 1: Разработване на нови пространства за култура в партньорство с гражданския сектор чрез Програма „Култура“ на Общината.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, Дирекция "Проекти и програми", културни оператори

Изпълнение: Реализиран и в период на устойчивост е проект „FairDeal - мрежа от платформи за бърза доставка на уникални занаятчийски и фермерски продукти“, финансиран по Програма „INTERREG V-A Румъния - България“ 2014 - 2020 г., реализиран в партньорство с Двустранна Търговска Камара България - Румъния, Асоциация „Диманш“ и Национален театър „Марин Сореску“, Крайова, Румъния.

В рамките на проекта е създадена и функционира Уеб-платформа FairDeal, изградена с възможностите и перспективите, които предоставя за осигуряване на дигитална информация за продукти на търговци и занаятчии и е отлична възможност за развитие на малкия и средния бизнес в съвременния живот.

В сесия за предоставяне на целева финансова подкрепа в областта на консервацията и реставрацията на недвижимите културни ценности за 2024 г., през м. октомври 2023 г. Община Велико Търново е представила пред Министерство на културата проектно предложение на стойност 300 000.00 лева за изработването на 6 броя инвестиционни проекти за консервация, реставрация и адаптация на разкритите археологически структури на АМР „Трапезица“ в гр. Велико Търново. Към датата на съставяне на настоящия отчет проектното предложение е в процес на оценка. Очакваните резултати от разработването на инвестиционните проекти са свързани с осигуряване на техническата готовност и актуална/реална прогноза на бъдещите инвестиции на територията на АМР Трапезица, чрез които да се привлече финансов ресурс от европейски и/или национални програми, подкрепящи разгръщането потенциала на културно-историческото наследство по един съвременен, модерен начин, носещ висока добавена стойност на местно и национално ниво в сферата на културата, науката, екологията и туризма. Цели се постигане на максимално положително въздействие и принос за реализацията на бъдещите инвестиции и консервационно-реставрационни интервенции на АМР Трапезица, резултиращи в: създаване на условия и достъп до събития, организирани в среда в хармонична връзка между историческото наследство и съвременните форми на творческо изразяване; осигуряване на равен достъп за хората в уязвимо и неравностойно положение; засилено включване на културния обект в разработването и реализирането на регионални културни политики, дефинирани в Стратегията за развитие на културата в Община Велико Търново 2020-2030 и плановете за развитие на местния културен туризъм; развитие на устойчива и интегрирана културна среда, чрез прилагане на единни архитектурно пространствени решения.

Мярка 2: Изграждане на нови пространства за култура и изкуство в периферните райони.

Дейност: Обособяване на пространства за сценични изкуства, изложби и мултидисциплинарни дейности, свързани с изграждане на временни инсталации, пърформанси и др. Включване в Културния календар на събития, предвидени за такива пространства.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Дирекция "Строителство и устройство на територията, ВТУ, Представителство на СБХ - Велико Търново, Художествена галерия „Борис Денев“, организации и фирми в сферата на КТИ, културни оператори.

Изпълнение: Посредством проектите от Програма „Култура“ на Община Велико Търново „48 часа Варуша юг“ на Клуб ТАМ и „Град – изкуство – природа“ на Арт група Дупини са разработени нови пространства за визуални изкуства на територията на Стария град. Организирани са културни събития в парк „Дружба“ и кв. Картала. Събрани са средства чрез две дарителски кампании през 2022 и 2023 година и е изготвен проект за изградне на открита сцена „Остров на изкуствата“ в парк „Дружба“.

Приоритетна област 3: Достъпни периферни зони

Мярка 1: Обогаляване на културния календар в малките населени места

Дейност 1: Децентрализация на културни и художествени дейности и повишаване на качеството на живот в малките населени места. Включване в Културния календар на събития, които ще бъдат реализирани на територията на малките населени места.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, организации и фирми в сферата на КТИ, Царевград Търнов ЕООД, читалища, културни оператори.

Изпълнение: Дейности от Културния календар на Общината – читалищна дейност и проекти от Програма „Култура“ на Община Велико Търново :

1. През летните месеци по проект от Програма „Култура“ на Община Велико Търново се проведеха спектакли на „Пътуващ магичен театър“ – анимация, научни експерименти и магично шоу в селата: Балван, Ветринци, Церова кория, Шемшево, Леденик, Къпиново, Хотница, Велчево, Пчелище; Плаково, Шереметя, Беляковец, Ресен, Самоводене, гр. Дебелец, гр. Килифареве
2. През летните месеци великотърновският Театър ВЕСЕЛ представи кукления спектакъл „Русалка“ и „Легенда за Лорелай“ на сцената на 3 читалища в общината.
3. През м. август в с. Миндя се проведе тридневен Миндя Рок Фест с богата съпътстваща програма, със съдействието на местното читалище
4. В с. Габровци се проведе традиционния симпозиум „Изкуство – Природа Габровци“, събитие от Културния календар на Общината.
5. В началото на м. юни в с. Арбанаси се проведе двудневен Национален фолклорен фестивал „Насред мегдана в Арбанаси“, събитие от Културния календар на Общината, организатор е местното читалище „Иларион Драгостинов“.
6. В с. Церова кория НЧ "Развитие - 1883" - Фолклорен фестивал „Шарено пиле Петровско“
7. В гр. Килифареве бе проведен Общински празник на градската песен „Засмяна пролет“ - преглед на общински формации за стара градска песен и Национален конкурс за хумористичен фолклор „Усукано по килифарски“
8. В с. Самоводене НЧ „Извор 1873“ проведе Общински празник на театралното изкуство „Звездна завеса“ и Национален фестивал на шевицата „История в шевици“
9. В с. Пушево бе проведен Общински преглед на автентичния фолклор „Че се пролет пукнала“
10. В с. Присово бе проведен Общински преглед на обработения фолклор „Сладкопойна чучулига“
11. В с. Ялово НЧ "Селски труд-1906" организира празник Трифон Зарезан с богата музикална програма на площада пред читалището.
12. В с. Ресен НЧ "Народна просвета- 1874" организира Фолклорен фестивал „С премяна на мегдана“ и Празник на хляба „Никой не е по-голям от хляба“
13. В с. Балван НЧ „Нива 1898“ проведе „Празник на баницата“
14. В с. Ветринци НЧ "Напредък - 1903" проведе Фолклорен фестивал „Ветринци пее и играе“ /проведен онлайн със 100 участници/
15. Театрална трупа „Дионисий“ при НЧ „Напредък–1911“, с. Шемшево реализира проект за пътуващ театър на Театрална трупа „Дионисий“ с постановките „Хитър Петър“ и „Брей“ в читалищните салони на 16 населени места.
16. Пътуващо лятно кино – прожекции в 13 населени места

Мярка 2: Улесняване на достъпа до събития в официалния културен календар на Велико Търново от селските райони в общината.

Дейност: Обсъждане на възможностите за организирането и ползването на безплатен транспорт от населените места до Велико Търново. Консултации със заинтересованите страни за селектиране на определен брой събития и начини за финансиране.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, народните читалища.

Изпълнение: През 2023 година са осигурени средства за транспортните разходи на любителски художествени състави за участие във фестивали и празнични програми в други населени места от общината.

ТВОРЧЕСТВО

Приоритетна област 1: Творческа лаборатория

Мярка 1: Подпомагане на дейности в сферата на словесните, визуалните, музикалните и танцовите изкуства, експерименталните мултидисциплинарни проекти.

Дейност: Програма „Култура“ се фокусира върху създаване на ново художествено и културно съдържание, както и върху експериментални проекти. Учредяване на общинска фондация „Сцена на вековете“.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", НПО в областта на културата, творчески гилдии и съюзи, независими артисти.

Мярка 2: Подкрепа за художествени творци от страната и чужбина

Дейност: Културният календар да насърчава творци и екипи от различни видове изкуства да създават произведения, основани на местната среда – история, традиции и съвременен живот.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Представителство на СБХ - Велико Търново, Художествена галерия „Борис Денев“, организации и фирми в сферата на КТИ, културни оператори.

Изпълнение на мярката 1 и 2: Административна програма „Календар на културните събития“ е отворена за кандидати от цялата страна и Европейския съюз, което позволява да бъдат представени утвърдени автори и изпълнители. Добавената стойност е привличането на многобройна публика от страната и чужбина и утвърждаването на Велико Търново като център на културата и изкуствата, съчетаващ богатото си културно-историческо наследство с най-модерните течения в различните жанрове.

Приоритетна област 2: Традиция и съвременност

Мярка 1: Популяризиране на художественото, научното и архитектурното творчество на личности, свързани с Велико Търново и насърчаване на съвременното българско творчество в сферата на литературата, архитектурата

Дейност: Контакти и консултации с Министерството на културата, гражданския сектор, творческите гилдии за разработване на регламенти и учредяване на четири национални награди за творчество в сферата на литературата, хуманитаристиката и архитектурата: за художествена литература "Емилиян Станев", за публицистика "П. Р. Славейков", за изследвания на средновековната култура "Патриарх Евтимий" и за архитектура "Кольо Фичето".

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, ВТУ "Св. Св. Кирил и Методий", РБ "П. Р. Славейков", Камара на архитектите, ХГ "Борис Денев", Представителство на СБХ - Велико Търново, творчески гилдии и съюзи

Изпълнение: През 2023 година в Алеята на славата в парк „Асеневици“ бе поставен мемориален знак на доц. Илия Стойков. По проект от Програма „Култура“ бе заснет и прожектиран документалният филм „Казимир“, посветен на известния великотърновски археолог проф. Казимир Попконстантинов. По проект „Майсторите“ от Програма „Култура“ бе представена изложба творби на световно известната великотърновка, скулптора Маргарита Пуева в нейна памет.

Мярка 2: Насърчаване на филмовата индустрия и популяризиране на българското и европейското филмово творчество

Дейност: Приоритетно ще се подкрепят кино проекти, които ангажират в реализацията си местни екипи и творци: актьори, музиканти, художници, автори на сценарии,

продуцентски звена и други специалисти в сферата на културните и творческите индустрии.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“.

Изпълнение: Програмата „София филм фест – Велико Търново“ представи 5 филма, носители на най-високите световни награди през м. април 2023 г. В партньорство със Синеленд – Велико Търново през м. август Летният театър бе домакин на програма „Лятно кино под звездите“. По проект от Програма „Култура“ в парк „Асеневци“ през м. юни гостува Международният кинофестивал „Карантина“. През м. октомври бе проведено поредното издание на Международния фестивал за кино и литература „Синелибри“. През м. ноември бе проведено първото за Велико Търново изнесено издание на Голдън феми филм фест – документално кино със социална тематика.

РАЗВИТИЕ

Приоритетна област 1: На картата на световните постижения

Мярка 1: Европейска столица на културата

Дейност: Създаването на подходяща институционална среда и нормативна уредба, повишаване на информираността, капацитета и планирането на програма, която да залегне в апликационната форма.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, Общински съвет

Мярка 2: Световна столица на книгата в инициативата на ЮНЕСКО

Дейност: Отчитане на постигнатите резултати, дългосрочна подготовка на следваща кандидатура.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, РБ "П. Р. Славейков"

Мярка 3: Културно-туристически маршрути

Дейност: Анализ на съществуващите маршрути с цел да бъдат допълнени и обогатяване с нови. Основанията за предложенията ще произтичат от новите обекти, свързани с материалното и нематериално наследство и събитията от официалния общински културен календар.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: , Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, „Царевград Търнов“ ЕООД, РИМ - Велико Търново, ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", РБ "П. Славейков", Камара на архитектите, ХГ "Борис Денев", Представителство на СБХ - Велико Търново, бизнес организации от туристическия бранш.

Мярка 4: Сред Европейските културни наследства

Дейност 1: В изпълнение на мярката, след съгласуване с Министерството на културата, Община Велико Търново ще кандидатства през 2023 г. за "Знак за Европейско наследство" (ЗЕН).

Дейност 2: Създаване на партньорства за международен обмен на културни продукти – изложби, сценични гастроли и др.

Дейност 3: Създаване на партньорства за международни проекти в областта на изкуствата и културата.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, „Царевград Търнов“ ЕООД, РИМ - Велико Търново, ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", РБ "П. Славейков", Камара на архитектите, ХГ "Борис Денев", Представителство на СБХ - Велико Търново, културни оператори

Изпълнение на мерки 1,2, 3 и 4: В изпълнение на заложените мерки са реализирани широки партньорски връзки във всички области на изкуствата и културата в европейски

и световен мащаб. Създадените партньорства са в основата на изграждането на концепция и следващо разработване на кандидатура за Европейска столица на културата.

Приоритет на Общината са партньорства и обмени с държави членки на Европейския съюз и поддържането на приятелските отношения и сътрудничество с побратимените градове по програми в области като култура, опазване на културно-историческото наследство, туризъм.

Велико Търново е сред учредителите на Международния туристически Алианс на градовете по Пътя на коприната със седалище град Джинджеджън, провинция Цзянси, Китай. Целта на организацията е осъществяване на сътрудничество с останалите членове на алианса за стимулирането на устойчивото развитие на туризма и засилването на културния обмен и разгръщане на туристическия потенциал на градовете по Пътя на коприната.

През 2023 година на Велико Търново се присъедини към инициативата EFFE SEAL за фестивални градове и региони на Европейската фестивална асоциация, разработена съвместно със седем градове–основатели и техните фестивални общности, а именно: Белград, Берген, Единбург, Гент, Краков, Лиуордън и Любляна. Подписан е Меморандум за разбирателство по време на годишната среща на Европейската фестивална асоциация в гр. Жирона, Испания.

През изминалата година по Програма „Култура“ на Община Велико Търново с международни партньори са проведени 6 художествени изложби; 12 фестивала, 12 концерта, 1 художествен симпозиум и 1 пленер. Проведена бе Международна конференция „Приоритети в дигитализацията“, в рамките на международния проект „DigiPrior: Приоритети в дигитализацията на книги, документи, фотографии и съвременни подходи за популяризиране на дигитализираните материали“, който се осъществява по Програма “Еразъм +”

В партньорство с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ бе проведен Празник на източно азиатските култури, на който бяха представени различни аспекти от трите азиатски култури - японска, китайска и корейска.

Приоритетна област 2: Знание и иновации

Мярка 1: Програма за повишаване на квалификацията на ангажираните в сектора от Група "Култура"

Дейност: Партньорства с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и културни оператори от гражданския сектор за организиране и провеждане на обучения, семинари, лектории и др.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, културни оператори

Изпълнение: В партньорство с културни оператори от гражданския сектор по Програма „Култура“ и по инициатива на Община Велико Търново са проведени обучения и семинари по теми, засягащи различни аспекти и тенденции на съвременното изкуство, организирането на културни събития и администрирането им, защита на авторските права, отношения с общинските и държавните институции.

Мярка 2: Създаване на Клъстер Велико Търново

Дейност: Провеждане на консултации с заинтересованите страни, създаване на партньорства.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: ДКТМД, ВТУ "Св. св. Кирил и Методий", НВУ "Васил Левски", културни оператори, фирми в сферата на КТИ

Изпълнение: Проведени са разговори с представители на гражданския сектор и бизнеса, на които са обсъдени възможностите за партньорство при реализиране на културните политики на Общината.

Мярка 3: Богата и достъпна дигитална среда

Дейност: Разширяване обхвата на дейности, свързани с дигитализирането на информация, бази данни, документи и други продукти, подпомагащи дейността и потреблението на съдържание, свързано с дейността на галерии, музеи и читалища като електронни гидове, интернет сайтове, видео, фото. Създаване и осъвременяване на уебсайтове, публикации в социалните мрежи, мобилни приложения и електронни гидове.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, общински и регионални културни институти и читалища

Изпълнение: Поддържат се и са актуализирани и обновявани интернет сайтове на значимите културни събития и отделни културни оператори. Експертите от Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“ извършват постоянен мониторинг на съвременните монументални паметници. Изготвен е каталог и архив, в които се отразяват резултатите от мониторинга и предприетите мерки. Поетапно архивът се дигитализира в партньорство с РБ „П. Р. Славейков“, като целта е да стане публично достъпен в интернет. За оповестяване и допълнителна информация за събитията от Културния календар се ползват социалните мрежи - страница „Култура и изкуство Велико Търново“ във фейсбук и информационен канал във вайбър.

Приоритетна област 3: Новото богатство

Мярка 1: Обогаляване на музейните и художествени експозиции

Дейност: Организиране на дарителски кампании; включване в Културния календар на пленери, изложби и др. с цел обогатяване на фондовете на ХГ „Борис Денев“, РБ „П.Р.Славейков“, Държавен военноисторически архив, Държавен архив - Велико Търново и РИМ - Велико Търново. Включване в Културния календар на пленери, изложби и др., в резултат на които във фондовете постъпват нови единици.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, РИМ - Велико Търново, РБ „П.Р.Славейков“, ХГ "Борис Денев", НПО в областта на културата, независими артисти.

Изпълнение: През 2023 година със средства от бюджета на Община Велико Търново са откупени две художествени произведения за обогатяване фонда на Художествена галерия „Борис Денев“. В резултата от организирани дарителски кампании са получени дарения във фондовете на Регионалния исторически музей Велико Търново и Регионална библиотека „П. Р. Славейков“.

Мярка 2: Създаване и поддържане на електронен регистър на паметници и мемориални знаци, както и данни за нематериалното културно наследство в региона, актуализиране и обогатяване на информацията за забележителностите на Велико Търново

Дейност: Инвентаризация и оценка. Съобразно стандартите, възприети в архивите, библиотеките и художествените галерии ще се систематизира в дигитален вид информацията за паметниците, мемориалните знаци и нематериалното културно наследство, относно информация за традициите, занаятите и обичаите, съдържанието на обектите, основанието и датата на поставянето им; данни за авторите, физическо състояние, среда, в която съществуват, предписания за реставрационни, строителни и други градоустройствени дейности.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, РИМ - Велико Търново, ХГ "Борис Денев". Държавен военноисторически архив. Държавен архив - Велико Търново.

Изпълнение: Извършен бе ежегодният мониторинг на недвижимите културни ценности, на монументалните и военни паметници чрез обхождане и фото-документиране на

състоянието им като необходимо условие за тяхното поддържане, опазване и кандидатстване за финансиране по проекти. Поддържа се специализиран архив „Културно-историческо наследство” за недвижими културни ценности, изготвя се техническа и фото документация на военните паметници и паметниковите знаци, актуализирани са данни за недвижимите културни ценности на територията на общината. Продължено бе поетапното дигитализиране на специализирания архив „Културно-историческо наследство” в Общината, като през 2023 година са напълно дигитализирани над 80 досиета.

Мярка 3: Наблюдение и оценка на културните институти на територията на Община Велико Търново.

Дейност: Прилагане на Административна програма „Календар на културните събития“ - детайлно разработена методология, правила и процедури за събиране на информация, анализи и препоръки, свързани с количествените и качествените характеристики от дейността на културните институти и организации. Анализ на добавената стойност към икономиката на общината.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“, РИМ - Велико Търново, Общинско радио, ХГ "Борис Денев", МДТ "Константин Кисимов", народни читалища, културни оператори.

Изпълнение: Приложена бе детайлно разработена методология, правила и процедури за събиране на информация, анализи и препоръки, свързани с количествените и качествените характеристики от дейността на културните институти и организации на Административна програма „Календар на културните събития“. Изготвен е Доклад за изпълнението на Програмата, одобрен от Кмета на Община Велико Търново и предоставен на вниманието на Великотърновския общински съвет.

Мярка 4: Наблюдение и оценка на изпълнението на Стратегията.

Дейност: Годишен доклад за изпълнението на Стратегията 2022. Годишен план за изпълнението на Стратегията 2024.

Институции, структури и организации, ангажирани с мярката: Дирекция „Култура, туризъм и международни дейности“

Изпълнение: С Решение № 1251/23.02.11.2023 година на Великотърновския общински съвет е приет Доклад за изпълнението на Плана за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 г. за периода 1 януари – 31 декември 2022 г. С Решение № 15/30.11.2023 година на Великотърновския общински съвет е приет План за изпълнение на Стратегията за развитие на културата в община Велико Търново 2020 – 2030 г. за периода 1 януари – 31 декември 2024 г.

ВЕНЦИСЛАВ СПИРДОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ